

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 11 0 U 013805 15 Uvp
Banjaluka, 15. februara 2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrck i Edine Čupeljić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Margarete Nikić, u upravnom sporu po tužbi tužioca, D.D. iz P., Ul. ..., kojeg zastupa punomoćnik G.M. advokat iz B., protiv rješenja tuženog Ministarstva za ..., B., broj: 15.03-372-228/13 od 07. februara 2014. godine, u predmetu uvođenja u posjed stana, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 013805 14 U od 23. marta 2015. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 15. februara 2018. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova spora, u iznosu od 1.316,25 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom je odbijena tužba protiv uvodno označenog akta tuženog, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Odjeljenja za ... Grada P., broj: 08-372-91/10 od 04. novembra 2013. godine. Tim rješenjem je odbijen kao neosnovan zahtjev tužioca D.D. i S.D. iz P., za vraćanje u posjed stana u Ul. ..., u P.

Odbijanje tužbe je obrazloženo razlozima da je imovina pravnog prednika tužioca, sada umrlog B.D. konfiskovana kao kazna, u smislu članova 28. i 31. Zakona o konfiskaciji imovine i izvršenju konfiskacije, od 09. juna 1945. godine („Službeni list FNRJ“, broj: 40/45), jer je prema navodima vlasti FNRJ i njihovim saznanjima, isti bio narodni neprijatelj. Kod te činjenice, da je jasno da je zahtjev njegovih sinova D.D. i S.D. nelegitiman i da nema pravni osnov u bilo kojem važećem propisu. Ne upuštajući se u dalje raspravljanje po zahtjevu, jer se činjenični osnov ne može izmijeniti, taj sud je pored nepostojanja zakona kao pravnog osnova koji bi eventualno nasljednicima omogućio vraćanje konfiskovane imovine, imao u vidu i da ne postoji sudska odluka koja bi eventualno bila osnov za takvo postupanje, a da i ne može biti donesena prije nego što se stvori pravni okvir koji bi bio temelj za takvu odluku. Bez značaja je pitanje da li je izrečena i realizovana mjera konfiskacije nepokretne imovine proglašenog narodnog neprijatelja upisana u zemljišnoknjižne evidencije ili nije, jer se radi o kazni po tada važećim zakonima i datim okolnostima, pa se konfiskovana imovina ne može vraćati. Pogotovo kada se traži uvođenje u posjed stana, koji pravni institut se može primijeniti samo pod zakonom propisanim uslovima, što ne može biti predmet raspravljanja konfiskovane imovine. S obzirom na postavljeni zahtjev, da obrazloženje odluka upravnih organa nije adekvatno, ali da to ne utiče na drugačiju odluku suda. Bez značaja su i ostali prigovori u tužbi, zbog čega je sud ocijenio da nisu ispunjeni razlozi za poništenje osporenog akta propisani članom 10. stav 1. tačka 2. i 4. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), pa je presudom tužbu odbio kao neosnovanu.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude, tužilac osporava njenu zakonitost zbog povrede zakona, opšteg akta i propisa, s prijedlogom da se zahtjev usvoji, presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje ili preinači na način da sud usvoji tužbu i poništi osporeni akt, te obaveže tuženog da mu nadoknadi troškove postupka. Predmetni stan je konfiskovan od umrlog B.D., pa da njegovi zakonski nasljednici imaju pravo na povrat stana. Osporava navode u presudi da ne postoji zakon kao pravni osnov koji bi njegovim nasljednicima omogućio vraćanje konfiskovane imovine, jer je u zahtjevu označen kao pravni osnov za vraćanje stana član 55. stav 1. Zakona o privatizaciji državnih stanova („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 118/11, u daljem tekstu: ZPDS). D.D. i S.D. su suvlasnici zgrade upisane u zk. ul. br. 2800 k.o. P., izgrađene na k.č. br. 10/166, a rješenjem Osnovnog suda u P., Zemljišnoknjižnog ureda, broj: Dn-391/04 od 02. avgusta 2004.godine je dozvoljeno da se na osnovu člana 39. Zakona o građevinskom zemljištu, u A-I listu (k.č. br. 10/166) pod B/2 uspostavi pravo svojine na tim nepokretnostima u njihovu korist. Kako se stan nalazi u zgradi koja je u njihovom suvlasništvu, da su dana 11. jula 2012. godine podnijeli zahtjev za povrat stana, u skladu sa članom 55. stav 1. ZPDS. Iznosi istorijat postupka po zahtjevu. Podnesena su dva zahtjeva, ali da je propušteno da se zavedu u dva posebna predmeta za povrat stana. Pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Prijedoru broj: 77 0 P 005486 08 P od 04. maja 2009. godine, da je utvrđena ništavost ugovora o otkupu stana zaključenog između Opštine P. i M.B. Prigovara da je pobijana presuda rezultat proizvoljne primjene zakona, jer da sud nije dao obrazloženje za zaključak da je odluka o konfiskaciji pravosnažna, te da nije imao u vidu da je u to vrijeme bilo moguće oduzeti imovinu bilo kome, ako je imovina bila potrebna društveno političkoj zajednici. Radilo se o kući u centru grada koja je bila potrebna organima nove vlasti, pa da se nije birao način da se ta imovina oduzme. Nakon što su organi vlasti ušli u posjed kuće, da nisu ostvarili da odluka o konfiskaciji postane pravosnažna.

U odgovoru na zahtjev, tužena ostaje kod razloga iz obrazloženja osporenog akta zbog kojih je riješeno kao u dispozitivu tog akta, te predlaže da se zahtjev odbije.

Zainteresovana lica V.K., kao korisnik stana na spratu u površini od 75 m², u Ul. ..., u P. i M.B. kao korisnik predmetnog stana u površini od 95 m², u prizemlju objekta, koji je dobila na korištenje 1982. godine, u odgovoru na zahtjev osporavaju osnovanost istog. Navode da je konfiskacijom nepokretnosti prestalo pravo svojine ranijeg vlasnika B.D., da je pravo svojine izgubio vanknjižno, jer je drugi stekao pravo po zakonu, da konfiskovana imovina ne može biti predmet nasljeđivanja.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev i pobijanu presudu, kao i cjelokupne spise predmeta ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, saglasno članu 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Predmet upravnog postupka je zahtjev koji se temelji na članu 55. stav 1. ZPDS, kojim se traži vraćanje i uvođenje u posjed konfiskovanog stana koji se nalazi u P., u Ul. ..., upisanog sa pravom suvlasništva u zk. ul. br. 2800 k.o. SP P., na ime tužioca D.D. i njegovog brata S.D., sa po 1/2 dijela.

U konkretnom slučaju nije sporna činjenica da se radi o konfiskovanoj imovini, jer je osnov za prelazak iz imovine prednika tužioca B.D. u društvenu, odnosno državnu imovinu bila konfiskacija, te da se radi o stanu na kojem postoji konstituisano stanarsko pravo zainteresovanog lica. S obzirom na prednje, te da u Bosni i Hercegovini i Republici Srpskoj još uvijek nije riješeno pitanje vraćanja konfiskovane imovine, pravilan je stav suda u pobijanoj

presudi, da u ovoj situaciji kada je mjera konfiskacije nepokretne imovine proglašenog narodnog neprijatelja izrečena i realizovana, nema nikakvog značaja okolnost da li je mjera konfiskacije upisana u zemljišnoknjižne evidencije ili nije, jer se radi o sankciji po tada važećim zakonima i okolnostima, zbog čega se konfiskovana imovina ne može vraćati.

Konfiskacijom nepokretnosti je prestalo pravo prednika tužioca, jer od 1947. godine nije njen vlasnik. Tužilac kao i njegov brat kao zakonski nasljednici ranijeg vlasnika, nisu mogli po osnovu nasljeđivanja steći pravo svojine na konfiskovanoj imovini, jer to pravo nije imao niti njihov prednik. Načelo pouzdanja u zemljišne knjige ne štiti nasljednika zemljišnoknjižnog vlasnika koji je to pravo izgubio vanknjižno, pa konfiskovana imovina ne može biti predmet nasljeđivanja i u slučaju kada pravo ranijeg vlasnika nije brisano iz zemljišne knjige, jer kada se radi o originarnom sticanju, ono nije uslovljeno upisom tog prava u zemljišnu knjigu. Iz tih razloga navodi zahtjeva da je tužilac u zemljišnim knjigama upisan kao vlasnik stana ne utiču na drugačije odlučivanje.

Neosnovano je pozivanje tužioca na član 55. stav 1. ZPDS, kojim je propisana mogućnost vraćanja stana u privatnom vlasništvu, na kojem postoji stanarsko pravo. Smisao člana 55. ZPDS je da nosilac stanarskog prava može kao zakupac da koristi stan, sve dok mu se ne obezbijedi drugi odgovarajući stan, ali isti ne predstavlja pravni osnov za vraćanje konfiskovanog stana, kako pogrešno tužilac navodi u zahtjevu.

Ovaj sud ukazuje da je Zakonom o vraćanju oduzetih nepokretnosti („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 21/96), bilo regulisano pitanje vraćanja oduzete imovine, kao i da je Zakonom o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 13/00), bilo uređeno pitanje restitucije tj. pitanje vraćanja oduzete imovine ranijim vlasnicima, odnosno njihovog novčanog obeštećenja. Odlukama Visokog predstavnika za BiH objavljenim u „Službenom glasniku Republike Srpske” broj: 31/00, isti su proglašeni nevažećim. S obzirom na navedeno, tužilac do donošenja novih propisa o tzv. restituciji, ne može s osnovom zahtijevati vraćanje oduzete imovine.

Kako ni drugi navodi zahtjeva nisu od uticaja na rješenje predmetne upravni stvari, ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbama članova 49. i 49a. ZUS, s obzirom da je tužilac izgubio spor, ne pripada mu pravo na naknadu traženih troškova spora.

Zapisničar
Margareta Nikić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić